

ЕКО-ПРАВА И ПРИСТУПАЧНОСТ

ВОДИЧ

Издавач: Савез младих особа са инвалидитетом са југа Србије

Дизајн и илустрације: [Креативни студио]

Лектура: [Јелена Стојковић]

Година издања: 2026.

Место издања: Врање

Водич настоји да:

- пружи основне информације о еколошким правима и механизмима њихове заштите,
- покаже на који начин млади могу да учествују у иницијативама и процесима одлучивања,
- подстакне развој инклузивних пракси у области заштите животне средине,
- понуди конкретне, применљиве кораке за деловање у локалној заједници, са посебним освртом на Врање.

Кроз овај водич желимо да охрабримо младе да препознају своја права, али и своју снагу као активних чланова заједнице. Здрава и приступачна животна средина није само питање екологије – она је питање једнаких могућности и достојанственог живота за све.

2. Шта су еколошка права

Еколошка права представљају скуп права која сваком појединцу гарантују могућност да живи у здравој, безбедној и одрживој животној средини. Ова права нису одвојена од других људских права – напротив, она су уско повезана са правом на живот, правом на здравље, правом на достојанство и правом на равноправно учешће у друштву.

У савременом правном систему, еколошка права препозната су кроз уставна одређења, законе о заштити животне средине, као и кроз међународне документе који гарантују право на приступ информацијама и учешће јавности у доношењу одлука које се тичу животне средине.

Еколошка права подразумевају:

- право на чист ваздух односно право да не будемо изложени прекомерном загађењу које угрожава здравље и квалитет живота;
- право на чисту и безбедну воду, као основни предуслов живота и јавног здравља;
- право на здраво и незагађено земљиште – које омогућава безбедну производњу хране и очување екосистема;
- право на приступ информацијама о стању животне средине – укључујући податке о загађењу, плановима изградње, управљању отпадом и другим питањима од јавног значаја;
- право на учешће у доношењу одлука које утичу на животну средину – кроз јавне расправе, иницијативе и механизме грађанског учешћа;
- право да пријавимо загађење и захтевамо реакцију надлежних институција.

Посебно је важно нагласити да еколошка права припадају свим грађанима, без икакве дискриминације. Она не зависе од узраста, пола, социјалног статуса, етничке припадности или инвалидитета. Међутим, у пракси, одређене групе, укључујући младе и младе са инвалидитетом, често имају мање могућности да ова права остваре у пуној мери.

На пример, право на учешће у одлукама које се тичу животне средине остаје формално загарантовано, али ако млади нису информисани о јавним расправама или ако простори у којима се оне одржавају нису приступачни особама са инвалидитетом, онда то право није у потпуности остварено.

Зато је разумевање еколошких права први корак ка њиховој заштити. Када знамо да имамо право на информације, можемо их тражити. Када знамо да имамо право на учешће, можемо се укључити. Када знамо да имамо право да пријавимо загађење, можемо захтевати одговорност институција.

Еколошка права нису само правна категорија, она су основа активног грађанства. Свако ко је информисан о својим правима и спреман да их користи, доприноси изградњи одговорније и праведније заједнице.

3 Правни основ еколошких права у Србији

Еколошка права у Републици Србији заснована су на уставним одредбама, националним законима и међународним конвенцијама које је држава ратификовала.

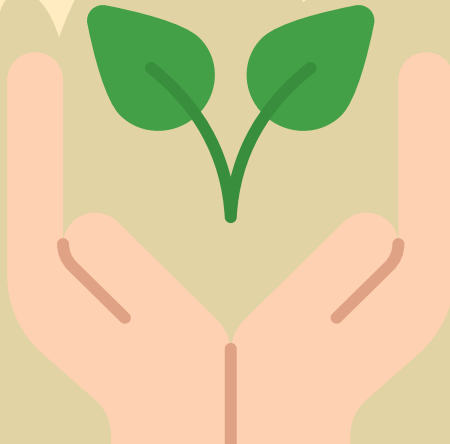
3.1 Устав Републике Србије

Право на здраву животну средину гарантовано је Уставом Републике Србије (члан 74).

Према Уставу:

- свако има право на здраву животну средину;
- свако има право на благовремено и потпуно обавештавање о њеном стању;
- свако, а посебно Република Србија и аутономне покрајине, дужни су да штите животну средину;
- свако је дужан да чува и унапређује животну средину.

Овим одредбама право на здраву животну средину добија уставни статус, што значи да представља једно од основних права грађана.

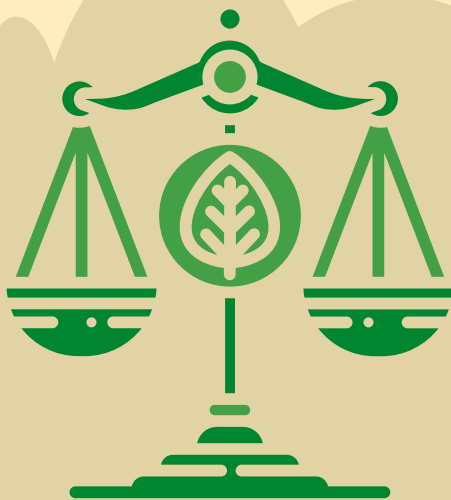
3.2. Кључни закони у области заштите животне средине

Правни оквир у области екологије додатно је уређен посебним законима, од којих су најзначајнији:

1. Закон о заштити животне средине
2. Закон о управљању отпадом
3. Закон о заштити ваздуха
4. Закон о заштити природе
5. Закон о процени утицаја на животну средину
6. Закон о потврђивању Конвенције УН о правима особа са инвалидитетом
7. Закон о потврђивању Архуске конвенције (Конвенција о приступу информацијама, учешћу јавности у доношењу одлука и праву на правну заштиту у питањима животне средине)

Посебно је значајна Архуска конвенција, јер она гарантује три кључна принципа:

- право на приступ информацијама о животној средини,
- право на учешће јавности у доношењу одлука,
- право на правну заштиту у случају повреде еколошких права.

3.3. Шта ovi propisi garantuju?

Na osnovu navedenih pravnih akata, građanima Srbije garantovano je:

- pravo da dobiju informacije o stanju životne sredine od nadležnih organa,
- pravo da učestvuju u javnim raspravama i postupcima odlučivanja,
- pravo da podnesu prijavu ili pokrenu postupak ako je došlo do загађења или угрожавања животне средине,
- pravo na недискриминацију, укључујући и равноправност особа са инвалидитетом у остваривању ових права.

У контексту младих и младих са инвалидитетом, посебно је важно нагласити да правни оквир не прави разлику између грађана, сва права важе једнако за све.

Међутим, у пракси је неопходно обезбедити приступачност информација, процедура и простора како би ова права могла стварно да се остваре.

4 Како се у пракси остварују еколошка права у локалној заједници

Иако су еколошка права гарантована Уставом и законима, њихово остваривање зависи од информисаности грађана и постојања функционалних механизма заштите. У пракси, грађани своја еколошка права могу остварити кроз неколико конкретних механизма.

4.1 Право на приступ информацијама

На основу Закона о заштити животне средине и Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, сваки грађанин има право да од надлежних органа затражи информације о:

- квалитету ваздуха, воде и земљишта,
- плановима изградње постројења,
- издатим еколошким дозволама,
- резултатима инспекцијских надзора.

Захтев се подноси писаним путем (поштом, електронски или лично), а орган је дужан да одговори у законском року. Ово право је посебно важно јер омогућава транспарентност и контролу рада институција.

42. Право на учешће у доношењу одлука

Према Закону о процени утицаја на животну средину и Архуској конвенцији, грађани имају право да учествују у јавним расправама када се планирају пројекти који могу утицати на животну средину (нпр. изградња индустријских постројења, инфраструктурни пројекти).

У пракси то значи да:

- могу присуствовати јавној презентацији пројекта,
- могу доставити писане примедбе и предлоге,
- могу захтевати додатна појашњења.

Ово право припада и младима, укључујући младе са инвалидитетом. Институције су дужне да обезбеде приступачност јавних расправа.

43. Право на пријаву загађења

Уколико грађани приметите загађење или незаконито поступање (нпр. нелегално одлагање отпада, загађење реке, прекомерну буку), могу поднети пријаву:

- локалној комуналној инспекцији,
- еколошкој инспекцији,
- надлежном одељењу локалне самоуправе,
- Министарству заштите животне средине.

Пријава може бити писмена или електронска, а органи су дужни да поступе по пријави и изврше надзор.

4.4 Право на правну заштиту

Уколико грађанин сматра да је његово право на здраву животну средину повређено, има могућност:

- подношења жалбе надлежном органу,
- покретања управног спора пред судом,
- обраћања заштитнику грађана (омбудсману).

Ово право је посебно значајно у случајевима када институције не поступају по пријавама или не обезбеђују приступ информацијама.

4.5. Посебан аспект: приступачност за младе са инвалидитетом

Иако правни оквир формално гарантује једнакост, у пракси је неопходно обезбедити:

- приступачне информације (једноставан језик, електронски формати),
- физичку приступачност јавних простора,
- једнаке могућности за учешће у јавним расправама,
- недискриминаторно поступање институција.

Конвенција УН о правима особа са инвалидитетом, коју је Србија ратификовала, обавезује државу да обезбеди равноправно учешће особа са инвалидитетом у свим областима друштвеног живота, укључујући и заштиту животне средине.

Еколошка права нису само декларативна. Постоје конкретни механизми кроз које грађани могу да траже информације, учествују у одлучивању и пријаве неправилности. Кључни изазов није у недостатку права, већ у њиховој примени.

Зато је информисаност први корак ка активној заштити животне средине и остваривању једнаких могућности за све, укључујући младе и младе са инвалидитетом у локалној заједници.

5 Права особа са инвалидитетом у области животне средине

Особе са инвалидитетом имају сва еколошка права која припадају свим грађанима, укључујући право на здраву животну средину, приступ информацијама и учешће у доношењу одлука. Међутим, остваривање ових права у пракси захтева додатне мере како би се обезбедила стварна равноправност и приступачност.

Право на здраву животну средину за особе са инвалидитетом не односи се само на квалитет ваздуха, воде или земљишта, већ и на физичку и комуникацијску приступачност простора, услуга и информација. Уколико јавне површине, паркови, пешачке зоне или институције нису прилагођене особама са инвалидитетом, њихово право на равноправно учешће у друштвеном животу и коришћење јавних простора остаје ограничено.

У области заштите животне средине, права особа са инвалидитетом посебно се односе на:

- приступачност јавних површина и зелених зона (рампе, приступачне стазе, тактилне стазе, адекватно одржаване површине);
- доступност информација о стању животне средине у приступачним форматима (електронски формати, прилагођени текстови, јасан језик);
- једнако учешће у јавним расправама и процесима доношења одлука;
- недискриминаторно поступање институција.

Правни основ за ова права налази се у више прописа.

5.1. Закон о спречавању дискриминације особа са инвалидитетом

Овај закон забрањује сваку непосредну и посредну дискриминацију особа са инвалидитетом у приступу јавним услугама, објектима и површинама у јавној употреби. То значи да институције и органи јавне власти морају обезбедити услове за равноправно коришћење јавних простора и услуга.

Закон прописује да:

- је забрањена дискриминација у приступу јавним услугама;
- су органи јавне власти и правна лица дужни да обезбеде приступачност објеката и површина у јавној употреби;
- је неопходно обезбедити доступност информација и комуникација.

5.2. Конвенција УН о правима особа са инвалидитетом

Република Србија је ратификовала Конвенцију УН о правима особа са инвалидитетом, која има обавезујући карактер. Конвенција наглашава принцип приступачности (члан 9) и право на пуно и ефективно учешће у друштву.

У контексту животне средине, то подразумева да особе са инвалидитетом морају имати:

- приступ јавним просторима и објектима;
- приступ информацијама о ризицима и стању животне средине;
- могућност да учествују у процесима одлучивања који се тичу њихове заједнице.

5.3. Приступачност као предуслов еколошких права

Без приступачности, еколошка права остају формална.

На пример:

- ако јавна расправа о изградњи постројења није организована у приступачном простору, особе са инвалидитетом не могу равноправно учествовати;
- ако информације о загађењу нису доступне у разумљивом и приступачном формату, право на информисање није у потпуности остварено;
- ако зелени простори нису прилагођени, особе са инвалидитетом немају једнак приступ здравом окружењу.

Зато је неопходно да се еколошке политике и мере планирају и спроведе уз поштовање принципа универзалног дизајна и равноправности.

6. Шта значи приступачна животna средина

Приступачна животna средина је окружење у коме свака особа, без обзира на физичке, сензорне или друге карактеристике, може безбедно, самостално и достојанствено да се креће, борава и учествује у активностима заједнице. Приступачност није само техничко питање већ је питање једнаких могућности.

Када говоримо о приступачној животној средини, говоримо о простору у ком:

- сви могу безбедно да се крећу, без архитектонских и физичких баријера;
- сви могу да користе јавне површине и садржаје;
- сви могу равноправно да учествују у еколошким активностима и иницијативама.

Приступачност подразумева планирање простора на начин који узима у обзир различите потребе корисника. То значи да се јавне површине, паркови, улице, установе и програми осмишљавају тако да буду употребљиви за све.

6.1 Приступачност у јавним зеленим површинама

Паркови и зелене површине имају важну улогу у очувању здравља и квалитета живота. Да би били заиста доступни свима, неопходно је да:

- стазе буду равне, стабилне и без препрека;
- клупе буду постављене на приступачним локацијама;
- канте за отпад буду постављене на висини и месту које омогућава лак приступ;
- улаз у парк буде без архитектонских баријера.

Зелени простор који није приступачан не испуњава своју друштвену функцију.

6.2 Приступачност у урбаном простору

Улице и јавне саобраћајнице морају бити планиране тако да омогућавају самостално кретање свих грађана.

То подразумева:

- рампе на тротоарима и прелазима;
- звучне сигнале на семафорима;
- приступачна аутобуска стајалишта;
- јасну и читљиву сигнализацију.

Ове мере нису привилегија, већ законска и друштвена обавеза.

6.3 Приступачност у еколошким активностима

Приступачна животна средина подразумева и приступачност самих еколошких програма и акција.

То значи да:

- алати и опрема буду прилагођени различитим корисницима;
- терен на ком се одржава акција буде безбедан и приступачан;
- упутства буду јасна и разумљива;
- активности буду осмишљене тако да омогуће активно учешће свих.

Инклузивна еко-акција није она у којој су сви позвани, већ она у којој сви могу да учествују.

6.4 Универзални дизајн као стандард

Савремени приступ приступачности заснива се на принципу универзалног дизајна, планирања простора и услуга тако да буду употребљиви за најшири могући круг људи, без потребе за додатним прилагођавањем.

Када је простор приступачан за особе са инвалидитетом, он је уједно функционалнији и за старије особе, децу, родитеље са колицима и све друге грађане.

Приступачна животна средина није додатна вредност, већ стандард који обезбеђује равноправност. Она омогућава да право на здраву животну средину буде стварно, а не само формално.

Само простор у ком сви могу да се крећу, бораве и учествују заиста је простор који припада свима.

7 Најчешћи еколошки проблеми у локалној заједници

У многим градовима у Србији, па и у Врању, најчешћи проблеми у области животне средине односе се на управљање отпадом, квалитет ваздуха, недостатак уређених зелених површина и неприступачну инфраструктуру.

7.1 Непрописно одлагање отпада

Један од највидљивијих проблема јесте неправилно одлагање отпада.

То укључује:

- дивље депоније на периферији града или у близини насеља;
- одлагање отпада у реке и водотокове;
- препуњене или оштећене канте за отпад;
- недовољан број контејнера на појединим локацијама.

Овакве појаве доводе до загађења земљишта и воде, ширења непријатних мириса и угрожавања здравља становништва. За младе са инвалидитетом, дивље депоније и непрописно одложен отпад представљају и физичку препреку у кретању.

7.2 Недостatak и неуређеност zelenih површина

Зелене површине имају важну улогу у очувању здравља, квалитета ваздуха и социјалне интеракције. Ипак, у пракси се често јављају проблеми као што су:

- недовољан број паркова и јавних zelenih површина;
- неуређени и небезбедни тротоари;
- игралишта која нису одржавана или нису приступачна;
- недовољно клупа и урбаног мобилијара.

Недостatak уређених и приступачних zelenih површина посебно погађа младе, јер им ограничава могућност безбедног боравка на отвореном и учешћа у спортским и еколошким активностима.

7.3 Загађен ваздух

Квалитет ваздуха представља један од најзначајнијих еколошких изазова у бројним градовима у Србији.

Најчешћи узроци загађења ваздуха су:

- интензиван саобраћај;
- индивидуална ложишта током грејне сезоне;
- индустријска постројења и емисије штетних материја.

Загађен ваздух директно утиче на здравље, нарочито код деце и младих, као и код особа са хроничним здравственим стањима. Дуготрајна изложеност загађењу може имати озбиљне последице по респираторни и кардиоваскуларни систем.

7.4 Неприступачна инфраструктура

Проблем инфраструктурне неприступачности често се посматра одвојено од еколошких питања, али је у пракси уско повезан са правом на здраву животну средину.

Најчешћи проблеми су:

- високи ивичњаци без рампи;
- степеништа без алтернативног приступа;
- неравне и оштећене стазе;
- недостатак тактилних стаза и звучне сигнализације.

Неприступачна инфраструктура ограничава кретање и онемогућава равноправно коришћење јавних површина. За младе са инвалидитетом то значи ограничен приступ парковима, школама, јавним институцијама и местима где се одвијају еколошке активности.

Еколошки проблеми у локалној заједници нису само питање природе већ и питање квалитета живота, здравља и равноправности. Препознавање ових проблема је први корак ка њиховом решавању. Активно учешће младих, укључујући младе са инвалидитетом, може допринети бољем уочавању изазова и покретању иницијатива за њихово превазилажење.

8. Како остварити еколошка права у Врању? Коме се обратити?

Остваривање еколошких права почиње на локалном нивоу. Грађани Врања, укључујући младе и младе са инвалидитетом, имају могућност да се директно обрате надлежним институцијама уколико уоче проблеме у области заштите животне средине.

У наставку су наведени најважнији механизми и институције.

8.1 Одељење за заштиту животне средине Град Врање

У оквиру Градске управе града Врања постоји надлежно одељење које се бави пословима заштите животне средине, издавањем одређених дозвола, праћењем стања и учешћем у поступцима процене утицаја.

Грађани се овом органу могу обратити у случају:

- питања у вези са плановима изградње,
- захтева за информацијама о стању животне средине,
- учешћа у јавним расправама.

Захтев се може поднети писмено, електронски или лично, у складу са Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

8.2. Комунална инспекција – Град Врање

Комунална инспекција је надлежна за:

- нелегално одлагање отпада,
- дивље депоније,
- комунални ред,
- непрописно одлагање смећа.

Уколико грађани примете дивљу депонију, бацање отпада на јавним површинама или непоштовање комуналних прописа, могу поднети пријаву комуналној инспекцији.

Пријава може бити:

- писмена,
- електронска,
- усмена (са сачињавањем записника).

8.3 Републичка инспекција за заштиту животне средине

У случајевима озбиљнијег загађења (нпр. индустријско загађење, опасан отпад, прекомерна емисија штетних материја), надлежна је републичка еколошка инспекција у оквиру Министарства заштите животне средине.

Грађани могу поднети представку или пријаву Министарству, које је дужно да спроведе надзор.

8.4 Учесће у јавним расправама

Када се у Врању планира изградња објекта или реализација пројекта који могу имати утицај на животну средину, организује се јавна расправа.

Грађани имају право да:

- присуствују расправи,
- постављају питања,
- поднесу писане примедбе.

Посебно је важно да млади буду информисани о овим процесима и да се укључе у доношење одлука које утичу на њихову будућност.

8.5 Заштитник грађана (Омбудсман)

Уколико институције не поступају по пријавама или не обезбеђују приступ информацијама, грађани могу поднети притужбу Заштитнику грађана.

Ова институција контролише рад органа управе и штити права грађана у случају неправилности.

8.6 Приступачност и равноправност

За младе са инвалидитетом посебно је важно да:

- информације буду доступне у приступачним форматима,
- јавни простори буду физички приступачни,
- комуникација са институцијама буде омогућена без баријера.

Уколико приступачност није обезбеђена, то може представљати облик дискриминације, што се може пријавити и Поверенику за заштиту равноправности.

8.7 Практични корази

Ако учиш еколошки проблем:

- 1. Забележи локацију и време
- 2. Уколико је могуће, направи фотографију
- 3. Поднеси пријаву надлежној институцији.
- 4. Сачувај копију пријаве
- 5. Уколико нема реакције, поднеси допуну или притужбу.

Активно грађанство значи не само знати своја права, већ их и користити.

9. Контакти и институције

Републичке институције

Министарство заштите животне средине

Сајт: <https://www.ekologija.gov.rs>

Телефон (централа): 011/3131-200

Агенција за заштиту животне средине (СЕПА)

Сајт: <https://www.sepa.gov.rs>

Повереник за заштиту равноправности

Сајт: <https://www.ravnopravnost.gov.rs>

Телефон: 011/2438-020

Напомена: Поверенику се грађани могу обратити у случају дискриминације, укључујући и ситуације у којима није обезбеђена приступачност јавних простора или услуга.

Локалне институције у Врању

Град Врање – Градска управа

Сајт: <https://www.vranje.rs>

Телефон централа: 017/402-300

Комунална инспекција – Град Врање

Контакт се остварује преко Градске управе

(Одељење за инспекцијске послове).

ЈКП „Комрад“ Врање

Телефон: 017/421-155

(Надлежно за управљање комуналним отпадом и одржавање јавне чистоће.)

10. Улога школа, удружења и грађана

Заштита животне средине није искључиво одговорност државних институција. Она подразумева активну улогу образовних установа, организација цивилног друштва и самих грађана. Само кроз сарадњу различитих актера могуће је изградити одговорну и одрживу локалну заједницу.

Улога школа

Школе имају кључну улогу у формирању ставова и навика младих.

Образовни систем представља један од најефикаснијих канала за развој еколошке свести и одговорног понашања.

Школе могу:

- организовати еко-секције и тематске радионице;
- увести систем селекције отпада и рециклаже у школским објектима;
- организовати акције чишћења дворишта, околине школе и јавних површина;
- обележавати значајне еколошке датуме;
- укључити ученике у пројектне активности и сарадњу са локалном заједницом.

Посебно је важно да школске активности буду инклузивне и да омогуће равноправно учешће ученика са инвалидитетом, кроз прилагођене садржаје и приступачне просторе.

Улога удружења и организација цивилног друштва

Удружења имају важну посредничку улогу између грађана и институција. Она могу да покрећу иницијативе, организују едукације и пружају подршку грађанима у остваривању њихових права.

Удружења могу:

- едуковати младе о еколошким правима и механизмима заштите;
- организовати јавне кампање и информативне активности;
- повезивати грађане са локалним институцијама;
- указивати на проблеме приступачности и дискриминације;
- иницирати дијалог о унапређењу локалних политика.

Организације које раде са младима и особама са инвалидитетом имају посебну улогу у оснаживању маргинализованих група и њиховом укључивању у јавни живот.

Улога грађана

Активно грађанство представља основу демократског друштва. Сваки појединац има могућност да допринесе очувању животне средине, без обзира на свој статус или узраст.

Грађани могу:

- пријављивати еколошке проблеме надлежним органима;
- учествовати у јавним расправама и иницијативама;
- подржавати и организовати локалне еко-акције;
- одговорно користити јавне површине;
- подстицати друге на одговорно понашање.

Посебно је важно охрабрити младе да се укључе у процесе доношења одлука и јавне иницијативе, јер се управо њихова будућност најдиректније обликује данашњим одлукама.

Како свакодневно штитити животну средину

Заштита животне средине не почиње великим пројектима и институционалним одлукама, већ свакодневним навикама појединаца. Начин на који трошимо ресурсе, одлажемо отпад, крећемо се и доносимо потрошачке одлуке директно утиче на квалитет животне средине у нашој заједници.

Свако може допринети, без обзира на узраст или физичке могућности.

Један од основних корака јесте правилно одвајање отпада. Раздвајањем папира, пластике, стакла и другог отпада омогућавамо рециклажу и смањујемо количину отпада на депонијама. Ова навика не захтева посебне ресурсе, већ доследност и свест о значају личног доприноса.

Избор начина превоза такође има значајан утицај. Када је могуће, коришћење јавног превоза, пешачење или возња бицикла смањују емисију штетних гасова и доприносе бољем квалитету ваздуха.

Избегавање пластичних кеса и производа за једнократну употребу једноставан је, али важан корак. Коришћењем платнених торби, виšekратних флаша и посуда смањујемо количину отпада који се тешко разграђује и дугорочно загађује природу.

Учешће у еко-акцијама, чишћењу јавних површина, садњи дрвећа или едукативним активностима доприноси не само заштити животне средине, већ и развоју осећаја одговорности и заједништва. Овакве активности омогућавају младима да се активно укључе у процесе који обликују њихову средину.

Важно је нагласити да заштита животне средине није питање савршенства, већ континуираних малих корака. Свакодневне одлуке, ма колико деловале мале, у збирном ефекту имају значајан утицај.

Одговорно понашање почиње од појединца, али се његов ефекат осећа у целој заједници.

Закључак

Еколошка права припадају свима и представљају саставни део основних људских права. Право на здраву, безбедну и приступачну животну средину није привилегија појединаца или одређених група, већ универзално право сваког грађанина. Оно подразумева не само чист ваздух, воду и земљиште, већ и могућност да сви равноправно користе јавне просторе, добијају информације и учествују у одлучивању о питањима која утичу на њихову заједницу.

Посебну улогу у остваривању и заштити ових права имају млади. Као генерација која ће дугорочно живети са последицама данашњих одлука, млади имају и право и одговорност да буду активни учесници у процесима заштите животне средине. То се нарочито односи на младе са инвалидитетом, који својим искуством могу указати на баријере које често остају невидљиве и допринети изградњи инклузивнијих и одговорнијих политика.

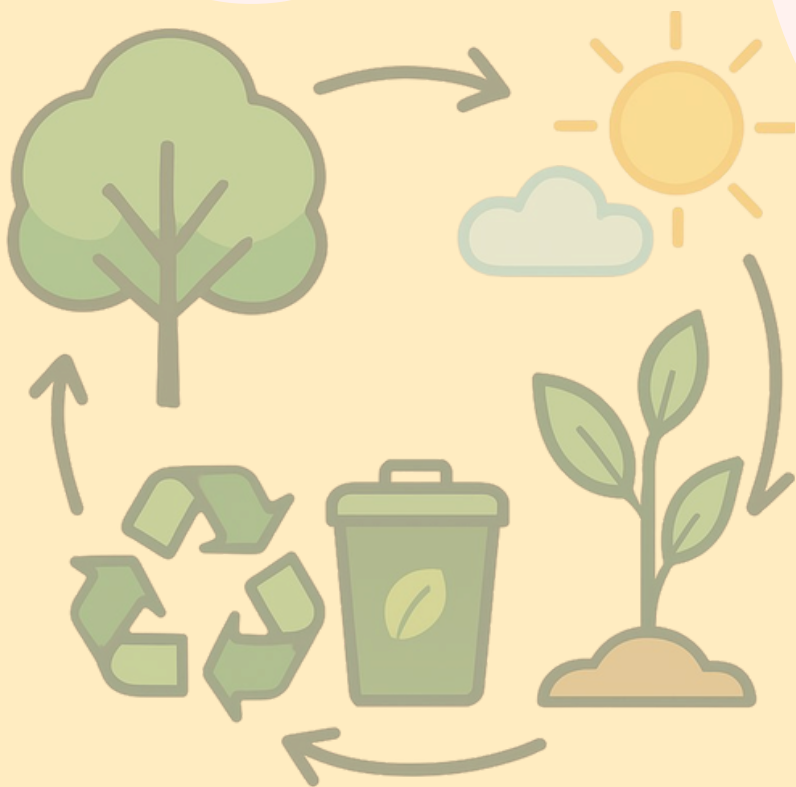
Еколошка права нису само декларативна нити симболична. Правни оквир у Републици Србији предвиђа конкретне механизме, право на приступ информацијама, право на учешће у доношењу одлука и право на правну заштиту. Међутим, кључни изазов не лежи у постојању права, већ у њиховој доследној примени и доступности свим грађанима, без дискриминације.

Зато је информисаност први корак ка активном грађанству. Када млади познају своја права, разумеју институционалне механизме и препознају своју улогу у заједници, они постају покретачи позитивних промена. Свако постављено питање, свака поднета иницијатива, свака учешће у еко-акцији представља корак ка одговорнијем друштву.

Свака мала акција доприноси већој промени. Изградња приступачне и здраве животне средине није једнократан процес, већ трајан заједнички напор. Само кроз сарадњу институција, организација и младих људи могуће је створити заједницу у којој су права стварно доступна свима.

Будућност животне средине није у туђим рукама, она је у рукама сваког од нас.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЗАШТИТЕ
ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Пројекат је финансијски подржан од стране Министарства заштите животне средине.
Ставови изнети у овој објави су искључива одговорност носиоца пројекта и не представљају нужне ставове Министарства заштите животне средине Републике Србије.

